

สังคมมุสลิม : ความคงที่และการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

ญีฮาด มุฮัมมัด¹

1. ยุคโลกาภิวัตน์หมายความว่าอย่างไร

ยุคปัจจุบันมีคนเรียกว่ายุคโลกาภิวัตน์ โดยอ้างถึงเหตุผลต่าง ๆ ส่วนหนึ่งคือ อันเนื่องมาจากวิทยาการและอุปกรณ์การสื่อสารถูกประดิษฐ์นำมาใช้อย่างแพร่หลายและมีประสิทธิภาพยิ่ง

- ผู้คนที่อยู่อาศัยทางซีกโลกตะวันออกสามารถเยี่ยมเยียนเพื่อนฝูงญาติพี่น้องทางซีกโลกตะวันตกได้ โดยใช้เครื่องบิน (โบอิ้ง/คอนคอร์ต) ในระยะเวลาอันรวดเร็ว ทั้งไปและกลับ

- ผู้ที่อยู่อาศัยทางซีกตะวันออก สามารถพูดคุยกับเพื่อนฝูงทางซีกโลกตะวันตกได้ในเวลาเดียวกัน โดยการใช้โทรศัพท์ เป็นต้น

- ผู้คนที่อยู่อาศัยทางซีกตะวันออกหรือตะวันตกสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว โดยผ่านการสื่อสารต่าง ๆ

- ผู้คนที่อยู่อาศัยทางซีกโลกตะวันออกสามารถชมรายการที่ถ่ายทอดสด มาจากซีกโลกตะวันตกโดยผ่านโทรทัศน์ พาราโบลา อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ถูกนำมาใช้อย่างอิสระไร้พรมแดนและขอบเขตจำกัด

ด้วยเหตุนี้ สังคมหนึ่ง ๆ ไม่สามารถปิดและบิดเบือนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นได้ จากการเผยแพร่ของเทคโนโลยีสมัยใหม่

ดังนั้น หากสังคมต้องการกล่าวว่า :-

- เชื้อชาติของเรา มีความประเสริฐกว่าเชื้อชาติอื่น ๆ (พรรคพวกนิยม/เชื้อชาตินิยม) นั่นก็ถือว่าล้าสมัย

- ประเทศของเรา มีความมั่นคงและแข็งแกร่งกว่า

ประเทศอื่น ๆ (ชาตินิยม) ก็ถือว่าเป็นความคิดที่ไม่ทันสมัย

- ประเทศของเรามีความก้าวหน้า และได้รับการพัฒนาในด้านเทคโนโลยี ยิ่งกว่าประชาชาติอื่น ๆ (ความจริงก้าวหน้าทางด้านความรู้) ก็ถือว่าเป็นความคิดที่ไม่สมประกอบ ฉะนั้น สังคมปัจจุบัน จึงมิใช่สังคมที่ต่อสู้กัน ทำสงครามกัน รบราฆ่าฟันกัน และเข่นฆ่ากันอีกต่อไป แต่ควรเป็นสังคมที่แข่งขันกันในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจและธุรกิจการค้า

นี่แหละที่เขาเรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์

2. สังคม คืออะไร

ก่อนจะพูดถึง สังคมมุสลิม ควรจะรู้ว่า คำว่า สังคมนั้นคืออะไร และเพิ่มเติมคำว่า มุสลิม นั้น อาจจะมีคามหมายว่าอย่างไร

นักสังคมศาสตร์ และนักสังคมวิทยา ได้ให้ความหมายของคำว่า สังคมนั้น ซึ่งใช้ประโยคแตกต่างกัน เช่น รองศาสตราจารย์สุพัตรา สุภาพ ได้กล่าวว่า สังคม มีความหมาย เป็นกลุ่มคนขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วย กลุ่มย่อย ๆ เช่น

- สังคมไทยประกอบด้วย กลุ่มคนไทย มลายู จีน เป็นต้น

- สังคมมาเลเซียประกอบด้วย กลุ่มคน มลายู จีน อินเดีย เป็นต้น

จากคำอธิบายต่อไปของ รองศาสตราจารย์สุพัตรา สังคมต้อง

1. ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ หรือกฎหมายเดียวกัน เช่น

¹บทความประกอบการสัมมนา "แลโลกมุสลิม : เส้นทางแห่งองค์ความรู้" จัดโดยสถาบันกัลยาณิวัฒนาเพื่อการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมสัมพันธ์และวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วันที่ 28-27 มิ.ย. 2540

²อาจารย์ประจำโครงการจัดตั้งวิทยาลัยอิสลามยะลา จังหวัดยะลา

เสียภาษี เป็นทหาร กฎจราจร เป็นต้น

- 2. มีวิถีชีวิต หรือวัฒนธรรมของตนเอง
- 3. มีอาณาเขต คือ มีอาณาบริเวณที่ตั้งของสังคม
- 4. เลี้ยงตัวได้ คือสามารถช่วยตัวเองให้อยู่รอดได้

3. สังคมมุสลิม หมายความว่าอย่างไร

จากคำจำกัดความหมายของคำว่า "สังคม" โดยทั่ว ๆ ไปนั้น เมื่อได้เพิ่มเติมคำว่า **มุสลิม** จะมีความหมายแตกต่างกัน ซึ่งบางคนอาจจะเข้าใจว่า สังคมมุสลิม คือ สังคมที่มุสลิมเป็นกลุ่มคนขนาดใหญ่ และอาจมีกลุ่มย่อย ๆ นี้ตามหลักการมุสลิมศึกษา แต่ตามหลักความจริงแล้ว คือ ตามหลักการอิสลามศึกษาไม่ใช่อย่างนั้น กล่าวคือ

สังคมมุสลิม คือ **สังคมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งหลักการศาสนาอิสลาม** ซึ่งไม่ว่าคนมุสลิมนั้นจะเป็นคนกลุ่มใหญ่หรือคนกลุ่มย่อย และไม่ว่าเป็นผู้ปกครอง หรือประชาชนทั่วไปในสังคม

স্যยิด กุตบ (นักคิดมุสลิมที่ยิ่งใหญ่) เคยกล่าวว่า "สังคมมุสลิม" หมายถึง **สังคมที่มีความภักดี และการปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์องค์เดียวเท่านั้น** ไม่ว่าจะในด้านความเชื่อ ถวายบูชา พิธีกรรม กฎระเบียบ กฎหมาย เป็นต้น

ดังนั้นสังคมใด ที่ไม่มีความภักดีต่ออัลลอฮ์และไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ หรือตั้งภาคีในความภักดี และในการปฏิบัติก็แสดงว่า สังคมนั้น ได้หมดสภาพ ในการเป็นสังคมมุสลิม

โดยสรุปแล้ว สังคมมุสลิม คือสังคมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งเอกภาพหลายประการ อาทิ

3.1 เอกภาพในพระเจ้า (รูบียะฮฺ) อัลลอฮ์

ตรัส ความว่า

".....ดังนั้น เจ้าอย่าตั้งภาคีสิ่งอื่นใดเสมอเหมือนกับอัลลอฮ์ ทั้ง ๆ ที่พวกเจ้าทราบดี (ในเรื่องนี้)"

ตามคำอธิบายของอิมาม อับบาส กล่าวว่า นั่นคือพวกเจ้าทราบดีว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ และพวกเจ้ายังทราบอีกว่า การยึดมั่นตามแบบฉบับที่ท่านรَسُولุลลอฮ์

ﷺ เชิญชวนมวลมนุษย์นั้นเป็น**สังฆกรรม** ไม่อาจที่จะกลางแกลงและกังขาอีกต่อไป

อัลลอฮ์ตรัส ความว่า "พระเจ้าของเรา และพระเจ้าของท่านทั้งหลาย คือ พระเจ้าองค์เดียวกัน ดังนั้น เราก็คือสังคมมุสลิม/มุสลิมูน (ผู้ที่ศรัทธาและภักดีต่ออัลลอฮ์)"⁵

3.2 เอกภาพในการภักดี (อูลูฮียะฮฺ / อุบูดียะฮฺ)

อัลลอฮ์ตรัส ความว่า "และข้ามิได้ทรงสร้างมวลญินและมวลมนุษย์ นอกจากเพื่อเขาเหล่านั้นภักดีต่อข้า"

3.3 เอกภาพในด้านประวัติศาสตร์ อัลลอฮ์

ตรัส ความว่า "และแท้จริง นี่คือประชาชาติของสุเจ้าประชาชาติเดียวกัน และข้า (อัลลอฮ์) เป็นพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของพวกเจ้า ดังนั้น จงยำเกรงต่อข้า"

ท่านรَسُولุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า ความว่า "แท้จริง อุไมรอนั้นและบรรดาสกุลก่อนหน้าฉันนั้น เปรียบเสมือนชายหนึ่งที่ได้สร้างอาคารบ้านเรือนหลังหนึ่งและได้ตกแต่ง เพื่อให้สวยงามและเป็นที่น่าดู นตกเสียจากอิฐก้อนเดียวที่อยู่ ณ มุมแห่งหนึ่งเท่านั้น แล้วมีผู้คนมากมายมาเวียนรอบกันดูด้วยความงุนงงและความเสียดาย จึงกล่าวกันว่า เหตุไฉนเล่า ที่ไม่เอาอิฐเพียงก้อนเดียวมาสร้างให้แล้วเสร็จ ? ท่านกล่าวว่า ฉันนั้นแหละที่เป็นเสมือนอิฐก้อนนั้น และฉันก็เป็นนบีท่านสุดท้ายจากบรรดานบี ๆ ทั้งหลาย"

ดังนั้นประวัติศาสตร์ของสังคมมุสลิม คือ ประวัติศาสตร์ที่เริ่มด้วยนบีแรก คือท่านนบีอาดัม จนกระทั่งนบีคนสุดท้ายคือ นบีมุฮัมมัด ﷺ และก็ยังดำเนินต่อไปจนถึงวันกิยามะฮฺ โดยไม่มีการแบ่งแยกในเรื่องสัญชาติ สีผิว ประเทศชาติ เป็นต้น

3.4 เอกภาพในด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรม

วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของสังคมมุสลิมนั้น ต้องเป็นไปตามสุนนะฮฺ (แบบฉบับ) ของท่านรَسُولุลลอฮ์ ﷺ ดังนั้น วิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมใดที่ขัดกับ "สุนนะฮฺ" อิสลามถือว่า สิ่งนั้นต้องไม่เป็นที่ยอมรับ อัลลอฮ์ตรัสความว่า "แท้จริงท่านรَسُولุลลอฮ์ ﷺ นั้น เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับพวกเจ้า"

นอกจากนี้ยังมีเอกภาพในด้านอื่น ๆ อีก

สรุป ธรรมเนียมของสังคมมุสลิม คือ เป็นสังคมที่แข่งขันและต่อสู้ มิใช่การแข่งขันในด้านวัตถุ ตามทัศนะของปรัชญาโลกาภิวัตน์ แต่เป็นสังคมที่แข่งขันและต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ อัลลอฮฺตรัส ความว่า "โอ้มวลมนุษย์ แท้จริงเราได้บังเกิดพวกเจ้ามาจากชายหนึ่ง (นบีอาดัม) และหญิงหนึ่ง (ฮาวา) และเราบันดาลพวกเจ้าให้แยกเป็นเผ่าพันธุ์และเป็นกลุ่มต่าง ๆ เพื่อพวกเจ้าจะได้ทำความรู้จักซึ่งกันและกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติที่สุดในหมู่พวกเจ้านั้น อัลลอฮ์ คือผู้มีความยำเกรงอัลลอฮ์ที่สุดในหมู่พวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อย่าง ทรงตระหนักรู้"¹⁰

ท่านรศุลลอฮ์ กล่าว ความว่า "โอ้มวลมนุษย์ ฟังทราบ พระเจ้าของพวกเจ้านั้นมีองค์เดียว และบิดาของพวกเจ้าก็มีคนเดียว ฟังทราบ ไม่มีความเหนือกว่าและประเสริฐกว่าสำหรับชนชาติอาหรับต่อชนชาติอื่น สำหรับชนชาติอื่นต่อชนชาติอาหรับ สำหรับชนชาติผิวแดง (ขาว) ต่อชนชาติผิวดำ สำหรับชนชาติผิวดำต่อชนชาติผิวขาว นอกจากความยำเกรง"¹¹

ด้วยเหตุนี้ สังคมมุสลิม เป็นสังคมตั้งที่อัลลอฮฺตรัส ความว่า "พวกเจ้าเป็นสังคมที่ประเสริฐซึ่งถูกส่งมาเพื่อสังคมมนุษย์ (ทั่ว ๆ ไป)"¹²

4. ความคงที่และการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความแตกต่างซึ่งเกิดขึ้นระหว่างเวลาหนึ่งกับอีกเวลาหนึ่ง รวมถึงความแตกต่างที่เกิดขึ้นในทางนามธรรม และวัตถุธรรม

จะเห็นได้ว่า การเปลี่ยนแปลงในนามธรรมนั้น เป็นผลต่อเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในวัตถุธรรมหรืออีกนัยหนึ่งการเปลี่ยนแปลงในวัตถุธรรมนั้นเป็นผลต่อเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในนามธรรม

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงจึงมีความหมาย ครอบคลุมทั้งเวลา นามธรรม และวัตถุธรรม

ยุคปัจจุบัน เขาเรียกว่ายุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็น

ยุคที่ไม่มีความคงที่เลย

เช่น ความคิด ความเข้าใจ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ก็ได้เปลี่ยนแปลงไปหมดแล้ว

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องแต่งกาย ที่อยู่อาศัย อุปกรณ์การสื่อสาร และการคมนาคม ก็ให้เห็นชัดเจนในการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด

ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ในวันๆหนึ่งจะไม่มีสิ่งใดที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปด้วยกาลเวลาที่ผ่านไปแม้แต่เสี้ยววินาทีเดียว แต่ที่แท้จริงการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงภายนอกสำหรับภายในนั้นเป็นความคงที่ทั้งนั้น

ตัวอย่างเช่น สิ่งที่มีมนุษย์มีอยู่คือ การผลักดันจากธรรมชาติ มันคือความคงที่หรือการเปลี่ยนแปลงกันแน่

อาทิ ต้องการมีชีวิต มันเป็นสิ่งผลักดันที่สำคัญที่สุดของธรรมชาติมนุษย์ และยังเป็นสิ่งผลักดันของทุก ๆ สิ่งมีชีวิต ทุกสรรพสิ่งต่างมีความรักต่อการมีชีวิต ต่างต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งการมีชีวิตชั่วนี้รันดร์ แต่ตรงกันข้าม ทุกสิ่งมีชีวิตต่างจบด้วยความตาย และความหายนะ สิ่งพิเศษและยิ่งใหญ่ในชีวิตมนุษย์คือ ความสำนึก ความเข้าใจ และความอิสระ มนุษย์ชอบพอกับการมีชีวิต เขามีความสำนึกต่อสภาพเช่นนั้น และยิ่งเข้าใจอีกว่า เขามีความต้องการและมีจุดประสงค์ต่าง ๆ จากนั้นเขายังมีความอิสระในการเลือกวิถีชีวิตตามความพอใจ

ผลจากการผลักดันให้มีความรักต่อการมีชีวิตนั้น มันเป็นความคงที่หรือการเปลี่ยนแปลงกันแน่

เป็นไปได้ไหมสักวันหนึ่งมนุษย์ไม่คิดจะมีชีวิตอีกต่อไป เพราะหลายต่อหลายครั้งความคิดของมนุษย์จะอยู่นอกเหนือไปจากการคาดคะเนของเรา เช่น

1. มนุษย์นำตัวเองลงสู่ระดับที่ด้อยต่ำกว่าสัตว์ การฆ่าตัวเองตายและฆ่าเป็นหมู่ เนื่องจากความเชื่อของนักลัทธินิยมบางลัทธิ ซึ่งเกิดขึ้นเพราะหลักคำสอนแบบงมงายนั่นเอง
2. ยกกระต๊อบตัวเองขึ้นอยู่ระดับที่สูงขึ้น นั่นคือ ระดับความเป็นละลาอละอญ จนยกตัวเองกับคุณค่าที่ประเสริฐกว่า ทั้ง ๆ ที่ความเป็นจริงนั้น แนวคิดแรกมิใช่ว่ามนุษย์

ไม่รักชีวิต ในทางตรงกันข้ามเขาเป็นคนที่รักและห่วงหาชีวิตเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากไม่ได้รับสิ่งที่ตนเองปรารถนา เกิดความท้อแท้และสิ้นหวังในชีวิต จึงเกิดการฆ่าตัวตายขึ้น เพราะไม่สามารถทำใจต่อความล้มเหลวและสภาพความเป็นจริงในชีวิต

แนวคิดที่สองนั้นเป็นคนที่มีความรู้สูงเกี่ยวกับปรัชญาชีวิต ทั้งที่ผิดและถูก

ดังนั้นมนุษย์จึงกล้าใช้ชีวิตมกเท่ากับแนวความคิดของตนเอง เพื่อตัวเองจะได้อยู่ในระดับที่ดีกว่าวันนี้ หรือได้รับสิ่งที่ดีกว่า ทั้งในโลกนี้หรือโลกหน้า (ชาติหน้า) ก็ตาม

หากเป็นเช่นนั้นแนวความคิดที่สองนี้ ค่อนข้างจะเป็นแนวความคิดที่มีคุณค่าต่อชีวิตมากกว่า ฉะนั้นจึงมีได้หมายความว่า เขาไม่รักชีวิต แต่เป็นการรักชีวิตที่เกินกว่าเหตุ

จากความคิดที่รักและห่วงใยต่อชีวิตนั้น แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. รักและห่วงใยต่อตนเอง
2. รักและห่วงใยวงศ์ตระกูล

จากความรักและความห่วงใยต่อตนเอง มนุษย์จึงเกิดความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ตลอดจนที่อยู่อาศัย และจากความรักและห่วงใยต่อวงศ์ตระกูล จึงเกิดความต้องการทางเพศ ฯลฯ

เราไม่มีเวลาพอที่จะอธิบายรายละเอียดแต่ละประเภทให้ชัดเจนมากกว่านี้ ทั้งที่เป็นความคงที่หรือความเปลี่ยนแปลง ฉะนั้นทุกสิ่งทุกอย่างนั้นมันคือความคงที่และความเปลี่ยนแปลงกันแน่ คำตอบสำหรับคำถามนี้คือ ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นเป็นความคงที่ แต่จะเปลี่ยนแปลงเฉพาะภายนอกเท่านั้น

5. กระแสการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษย์ปัจจุบันอาจจะดูได้ในหลายกระแสด้วยกัน ดังนี้

5.1 ในด้านสื่อมวลชน อย่างเช่น หนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะในหน้าแรก ที่มีการเผยแพร่และประโคมข่าวเกี่ยวกับ เซ็กส์ ชัมเซ็น และข่าวอาชญากรรม เช่นเดียวกับ โทรทัศน์

ที่เผยแพร่ภาพเกี่ยวกับข่าวเหล่านี้

**แม้ว่าสิ่งนั้นถูกต้อง
ขอบขรรคม ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด
เมื่อไหร่ สิ่งนั้นคือความคงที่**

5.2 ในด้านการศึกษา การละเล่นและความบันเทิง ถูกบรรจุในหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้มีการสอนแก่เยาวชน ที่เป็นความหวังของประเทศชาติ ทั้ง ๆ ที่วิชาอื่นยังมีความสำคัญและจำเป็นยิ่งกว่า สรุปแล้วคือ กำหนดหลักสูตรด้วยวิชาที่ไร้คุณค่า

5.3 ในด้านเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หน้าที่หลักของตำรวจ คือ พิทักษ์สันติราษฎร์และขจัดความชั่วร้าย แต่เป็นที่น่าเสียดาย ตำรวจ (บางท่าน) เองที่ทำตัวเป็นผู้พิทักษ์ความชั่วร้ายและขจัดสันติราษฎร์

5.4 ในด้านศาลยุติธรรม ตัดสินคดีให้คุ้มชังคนดี และผู้ที่เป็นบริสุทธิ์ ทั้ง ๆ ที่คนร้ายอีกมากมายที่ถูกปล่อยออกมา มีอิทธิพลและอิสระอยู่นอกคุก

5.5 ในด้านธุรกิจและเศรษฐกิจ โดกสในการลงทุน เป็นสิทธิ์ของนายทุนใหญ่ๆ เศรษฐีเงินล้านเท่านั้น ส่วนผู้ที่มีทุนระดับกลางและระดับน้อย ๆ ไม่ได้รับโอกาสเสียเลย

การแบ่งปันต่าง ๆ มีผลให้คนรวยยิ่งรวย คนจนยิ่งจน จนผิดปกติ

5.6 ในด้านสังคม สิ่งเสพติดแพร่หลาย มีสถานประกอบการเพศพาณิชย์ได้รับอนุญาตจากรัฐ สถานรื่นเริงสามารถเปิดบริการได้ทั่วยุ โไป ไม่มีขอบเขต แม้ว่าอยู่ใกล้วัด มีสติ หรือโบสถ์ก็ตาม ทั้งนี้ก็อ้างถึงสิทธิเสรีภาพของระบอบประชาธิปไตย

5.7 ในด้านการเมือง ฝ่ายที่มีโอกาสเป็นรัฐบาลนั้น มิใช่ได้เสียงข้างมากด้วยวิธีการที่บริสุทธิ์ แต่ที่สำคัญขอให้ได้เป็นรัฐบาล ส่วนฝ่ายค้านก็ทำหน้าที่ค้านทุกอย่างที่ฝ่ายรัฐบาลดำเนินการ โดยมีได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชน

5.8 ในด้านสิ่งแวดล้อม ให้โอกาสตั้งอุตสาหกรรม โดยไม่คำนึงถึงมลภาวะต่างๆ และสร้างเขื่อน โดยไม่คำนึงถึงการทำลายธรรมชาติ

จากกระแสที่เกิดขึ้นนั้น เราสามารถประเมินได้ว่าอะไรที่เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์ในปัจจุบัน

6. เป็นไปได้ไหมความคองที่นั้นจะต้องเลวร้ายเสมอไป และความเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องดีไปตลอด

แน่นอนที่สุดเราจะจำแนกความดีชั่ว ให้ปลอมั้นอาศัยความคองที่ หรือการเปลี่ยนแปลงนั้นมิได้ เพราะบางกรณีความคองที่อาจจะถูกต้องหรืออาจจะผิดถนัด เช่นเดียวกับความเปลี่ยนแปลง ก็จะประกอบไปด้วยถูกต้องและผิดได้ด้วยเช่นกัน

ดังนั้นหลักคำสอนของอิสลามจึงวางอยู่บนรากฐานของความถูกต้องและความเป็นจริง แต่จะไม่ยืนอยู่บนความคองที่หรือความเปลี่ยนแปลง

แม้ว่าสิ่งนั้นถูกต้อง ชอบธรรม ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดเมื่อไหร่ สิ่งนั้นคือความคองที่เช่น ความเชื่อในพระเจ้าซึ่งมีองค์เดียวในทุกสถานการณ์ ส่วนตัวบทกฎหมาย วิถีชีวิตและวัฒนธรรมต่างๆ นั้น จะต้องนำมาจากแบบฉบับของท่านศาสดามุฮัมมัดเท่านั้น

ทั้งหลายทั้งปวงนั้น คือสังฆธรรมที่มีอาจจะปฏิเสธได้ และไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงจะต้องสอดคล้องตามแบบฉบับของท่าน รุสูลุลลอฮฺ ﷺ นำมาเท่านั้น

ดังนั้น กฎระเบียบใด ๆ ก็ตามไม่ว่าจะเป็นกฎหมายระเบียบวินัย และวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่ขัดแย้งต่อ

แบบฉบับดังกล่าว จึงไม่สมควรที่จะอนุรักษ์ ปกป้องรักษาไว้ เช่น เล่นลูกข่างและเล่นว้าว ฯลฯ แต่บางอย่างจำเป็นต้องลบล้างและกำจัดให้หมดไป เช่น วัฒนธรรม

การเล่น หงษ์ตะลุงมะโย่ง ดีเก็ชูลู บ่อนไก่ บ่อนวัว ชนแกะชนปลากัด ฯลฯ

ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรมอิสลามต้องไม่ขัดกับหลักคำสอนของอิสลาม

สรุป

จากการเสนอของกระผมในวันนี้ สามารถสรุปได้หลาย ๆ ประเด็นด้วยกัน เช่น

1. ปัจจุบัน อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นยุคแห่งความเจริญรุ่งเรืองทางวัตถุ แต่ขณะเดียวกันภาวะทางจิตใจนั้นตกต่ำที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อมั่นทางด้าน หลักศรัทธา และแนวทางศาสนา

2. เห็นว่าโลกปัจจุบันจะถูกเรียกว่า โลกยุคโลกาภิวัตน์ที่ปราศจากการทำสงครามด้วยอาวุธก็ตาม แต่เป็นยุคแห่งการแข่งขัน ซึ่งความเป็นจริงนั้นได้กลายเป็นการสงครามในรูปแบบใหม่ คือ ผู้ที่มีอำนาจมากกดขี่ผู้ที่มีอำนาจน้อย ขณะเดียวกันผู้ที่มีอำนาจก็ยังคงใช้อาวุธและกำลังทหารอยู่เหมือนเดิม

3. ความหมายของสังคมมุสลิมนั้นย่อมมีความหมายที่แตกต่างไปจากสังคมทั่วไปโดยสิ้นเชิง สังคมมุสลิมตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของสังฆธรรมและคุณธรรมที่แน่นอนและมั่นคง ขณะเดียวกันก็ไม่ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบความก้าวหน้าทางวัตถุเช่นเดียวกัน

4. กระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นเรื่องที่น่าห่วงเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นจะนำสังคมสู่ชีวิตที่เลวกว่า

5. วัฒนธรรมของสังคมมุสลิมขึ้นอยู่กับหลักศรัทธา และศาสนบัญญัติเท่านั้น ส่วนที่ ถูกต้องตรงตามหลักการจะต้องช่วยกันปกป้องอนุรักษ์ไว้ ส่วนที่ขัดแย้งหรือผิดไปจากหลักการก็จะต้องช่วยกันกำจัดให้สิ้นไป

ปัจจุบัน อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นยุคแห่งความเจริญรุ่งเรืองทางวัตถุ แต่ขณะเดียวกันภาวะทางจิตใจนั้นตกต่ำที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อมั่นทางด้านหลักศรัทธาและแนวทางศาสนา

เอกสารอ้างอิง

- ¹สุพัตรา สุภาพ. 2537. **สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, หน้า 32.
- ²มาอาลิม ฟิตตอริก (ปายซ์ทาง). ซัยยิด กุดตบ. หน้า 84.
- ³อัลกุรอาน ซูเราะห์ อัล-บะเกาะเราะฮ์ โองการที่ 22
- ⁴ตีฟซีร อิบน์กาซีร์. เล่มที่ 1, หน้า 57.
- ⁵อัลกุรอาน, ซูเราะห์ อัลอันกาบูตต โองการที่ 46.
- ⁶อัลกุรอาน, ซูเราะห์ อัล-ซารียาตต โองการที่ 10.
- ⁷อัลกุรอาน, ซูเราะห์ อัล-มุอ์มีนูน โองการที่ 52.
- ⁸รายงานโดยมุสลิม. ซอฮิห์มุสลิม เล่ม 4, หน้า 790.
- ⁹อัลกุรอาน, ซูเราะห์ อัล-อะห์ซาบ โองการที่ 21
- ¹⁰อัลกุรอาน, ซูเราะห์ อัล-หุญรอตต โองการที่ 13
- ¹¹รายงานโดยอะหฺหมัด. มุสนัดอะหฺหมัด เล่มที่ 5, หน้า 411.
- ¹²อัลกุรอาน, ซูเราะห์ อาลิอิมรอน โองการที่ 110.